

Protokoll

Møte om: **Halvårlig politisk konsultasjonsmøte 15. desember 2009**

Saksnr.: 200805014

Tilstede: Fra Sametinget:
Sametingspresident Egil Olli
Visepresident Laila Susanne Vars
Rådsmedlem Ellinor Marita Jåma
Rådsmedlem Marianne Balto
Rådsmedlem Vibeke Larsen
Politisk rådgiver Bjarne Store-Jakobsen
Avdelingsdirektør Julie Eira
Underdirektør Johan Anders Klemetsen
Seniorrådgiver Torvald Falch
Seniorrådgiver John Osvald Grønmo
Rådgiver Hanne Holmgren

Fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet:
Statsråd Rigmor Aasrud
Statssekretær Raimo Valle
Politisk rådgiver Trond Blattmann
Departementsråd Karin Moe Røisland
Avdelingsdirektør Bjørn Olav Megard
Avdelingsdirektør Ninni Kate Rognli
Underdirektør Hans Erik Børresen
Seniorrådgiver Anneline Ulfrstad
Rådgiver Ingrid Aamodt

Fra Justisdepartementet:
Statssekretær i JD Astrid Aas-Hansen
Ekspedisjonssjef Knut Helge Reinskou

Fra Nærings- og handelsdepartementet:
Statssekretær Halvard Ingebrigtsen
Seniorrådgiver Christian Braae-Johannessen

Fra Kunnskapsdepartementet:
Avdelingsdirektør Jana Weidemann
Seniorrådgiver Thor Martin Antonsen

Fra Miljøverndepartementet:
Rådgiver Martine Løvold

Fra Landbruks- og matdepartementet:
Avdelingsdirektør Marit Myklevold
Førstekonsulent Lisa Jåma

Fra Olje- og energidepartementet:
Rådgiver Tollef Taksdal

Dato: 15.12.2009
Møteleder: Statsråd Rigmor Aasrud
Referent: Underdirektør Hans Erik Børresen

Sak 1 protokoll fra møtet i august 2009

Sametinget etterspurte følgende saker:

- *Organisering av nytt styre i Gáldu og videre utvikling av institusjonen:* Saken er under behandling i departementet.
- *Permanent driftsorganisasjon for Divvun:* FAD vil følge opp dette i forbindelse med budsjettarbeidet for 2011.

Det var enighet om at øvrige aktuelle saker fra forrige møte ble fulgt opp innenfor de øvrige punkter på dagsorden.

Sak 2 Utarbeidelse av planstandarder

Sametinget utarbeider en veileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur ved planlegging etter ny plan- og bygningslov. Veilederen skal klargjøre grunnlaget for Sametingets arbeid med plansaker og konkretisere hensyn som bør ivaretas for sikring av samiske naturgrunnlag. Planveilederen vil bli sendt på høring i januar, og Sametinget vil delta på kurs og konferanser om sin rolle etter ny plan- og bygningslov.

Statsråden tok informasjonen fra Sametinget til orientering.

3. Kraftutbygging – kapasitet i Sametinget – kompetanse på samiske forhold i Olje- og energidepartementet

Det er mange saker til behandling på OEDs område som omfatter kraftlinjer og vindkraft bl.a. kraftlinjer Skaidi - Varangerbotn, Balsfjord - Hammerfest og vindkraftanlegg på Fosenhalvøya i Sør- og Nord-Trøndelag. 31 reinbeitedistrikter er berørt i forhold til kraftlinjer Balsfjord - Hammerfest og mange kontakter Sametinget for bistand. Sametinget mangler kapasitet for å kunne gjennomføre konsultasjoner om alle aktuelle saker

overfor OED på en god måte. Sametingspresidenten sa de har mottatt klare signaler fra NVE om at Sametinget er en propp. På grunnlag av saksmengden opplever Sametinget også selv at de blir en propp i systemet og ønsker tilbakemelding fra OED på hvordan det kan utbedres. Sametingspresidenten opplyste også at FeFo har orientert om at det vil komme saker vedrørende vindmølleparker i "halve Finnmark".

Fra OED ble det bekreftet at det vil være et betydelig saksomfang, og at man har merket seg Sametingets ønske om økte ressurser.

Statsråden konkluderte med at hun vil følge opp denne saken overfor statsråden i OED og i LMD.

4. Konsultasjoner om jordbruks- og reindriftsavtalen (LMD)

Fra Sametinget ble det understreket at både reindriften og jordbruket er to grunnpilarer for den samiske kulturen. Det er derfor viktig at næringene får gode rammebetingelser. Sametinget ønsker ikke endringer i opplegget for selve forhandlingene, men ser det som påkrevd å kunne konsultere med LMD om rammene i forkant av forhandlingene. Fra Sametinget ble det understreket at å fastsette rammebetingelser for næringene ikke kan sees på som en budsjettsak.

Sametingspresidenten sa at vi bør ha en egen konsultasjon på denne saken. Statsråden tok Sametingets synspunkter til orientering og svarte at vi vil komme tilbake til saken når Sametinget tar den opp igjen.

5. Ny stortingsmelding om landbrukspolitikken og involvering av Sametinget i dette arbeidet (LMD)

Sametinget er opptatt av å få en avklaring på hvordan og når Sametinget kommer inn i prosessen med det forestående meldingsarbeidet. Det ble understreket fra Sametinget at det er viktig å bli involvert tidlig i prosessen, bl.a. fordi samisk jordbruk er en meget utsatt næring.

Fra LMD ble det orientert om at arbeidet med ny stortingsmelding om landbrukspolitikken var veldig tidlig i prosessen. Det ble imidlertid bekreftet at Sametinget skal komme inn tidlig i det forestående meldingsarbeidet.

6. Oppfølging av Kystfiskeutvalget

Saken følges opp i en egen prosess mellom Sametinget og FKD, slik at det ikke var behov for å ta den opp videre i dette møtet.

7. Oppfølging av Samerettsutvalget 2 (JD/AID)

Fra Justisdepartementet ble det innledet med at man ser på 3 oppfølgingsdeler av utvalgets arbeid

- Forslag om lovfesting av konsultasjonsordningen, konsultasjonslov
- En ordning for kartlegging av eksisterende rettigheter

- En forvaltningsordning

Fra Sametinget ble det understreket at man nå var godt skodd på begge sider og hadde gode erfaringer fra arbeidet med finnmarksloven. Sametinget var fornøyd med at man nå skal komme fort i gang med prosessen og foreslo en egen konsultasjon om prosessen. Sametinget vil spille inn et notat med forslag til hvordan en gjennomfører konsultasjonene i det videre arbeidet med Samerettsutvalget II. JD vil deretter ta initiativ til et første konsultasjonsmøte om prosessen.

8. Forskningsmeldingen (KD)

Sametinget vil gjerne bidra til å få i gang arbeidet med oppfølging av forskningsmeldingen. Kunnskapsdepartementet orienterte om at arbeidet ikke er startet, men at departementet først vil ha et møte med Samisk høgskole og at man deretter vil gjennomføre konsultasjoner med Sametinget om mandat for og sammensetning av et utvalg. KD vil komme tilbake til hvilken type dokument oppfølging av stortingsmeldingen skal resultere i.

9. Oppfølging /strategi for tiltak i handlingsplan for samisk språk – sett i lys av aktuelle skolesaker (KD/AID)

Sametinget mener at det er uheldig både for det samiske språkets rammebetingelser, og for lokalsamfunnsutviklingen at grendeskoler nedlegges. Sametinget har bedt om et møte med flere departementer og KS om dette. Statsråden orienterte om at dette møtet er under planlegging.

3 kommuner i Troms og Nordland fylke arbeider med å overta drift fra høsten 2010 av Skånland videregående skole som er vedtatt nedlagt av Troms fylkeskommune. Fagpersonellet er innstilt på å fortsette. Kommunene er avhengig av å få dispensasjon fra Kunnskapsdepartementet i forhold til frist for overtakelsen.

Representantene fra Kunnskapsdepartementet tok med seg saken tilbake og vil se om de kan gi tilbakemelding i det omtalte møtet om spørsmålet om dispensasjon.

10. Konsultasjon om Barnehus (JD)

Sametinget innledet konsultasjon 17.12.2008 med JD om ivaretagelse av samisk språk og kultur i Barnehus. Planen for videre konsultasjon var at JD skulle ta kontakt innen 3 måneder for å gi tilbakemelding om videre fremdrift i saken. Videre skulle JD sende utkast til protokoll til Sametinget. Sametinget har hatt telefonisk kontakt flere ganger og etterlyst utkast til referat og videre fremdrift i saken. Sametinget sendte brev av 19.10.2009 og ba om utkast til protokoll og videre fremdrift i saken. Sametinget ber om at Justisdepartementet snarest sender utkast til protokoll, og at tidsplan for konsultasjoner fastsettes.

Fra Justisdepartementet ble det beklaget at det hadde tatt lang tid å komme videre.

JD har fulgt opp saken overfor politiet og domstolsadministrasjonen, samt HOD og BLD. Fra JD ble det lovet at man nå skulle få oversendt utkast til protokoll med det første.

11. Sametingets retningslinjer vedrørende mineralvirksomhet (NHD)

Fra NHD ble det pekt på at innholdet i Sametingets høringsforslag til mineralretningslinjer er problematisk på visse områder, blant annet kan de skape inntrykk av at Sametinget har større myndighet på mineralområdet enn mineralloven fastsetter. NHD understreket at den vedtatte loven ga anvisning også på ivaretagelse av samiske interesser og at retningslinjene ikke vil være juridisk bindende. Samtidig ga NHD uttrykk for at det kan være fornuftig at Sametinget har interne kjøreregler for hvordan de vil forholde seg til mineralselskaper, bla annet fordi aktørene må forholde seg til Sametinget.

Fra Sametinget ble det understreket at man selvsagt ville forholde seg til de lover Stortinget fastsatte. Forslaget til Sametingets retningslinjene er ment å angi hvordan Sametinget selv skulle forholde seg til selskaper og ønsker om mineralvirksomhet i samiske områder. Sametinget så at det kunne være hensiktsmessig å endre benevnelse fra *retningslinjer* til *veileder*. Bl.a. overfor mineralselskaper vil det være behov for å ha en forutsigbar politikk fra Sametingets side. Det var enighet om at det skal være en dialog mellom NHD og Sametinget før Sametingsrådet fremmer en sak til Sametinget plenum om en helhetlig mineralpolitikk i mai 2010.

Fra Sametinget ble det tatt opp spørsmålet om hvor langt man er kommet med forskriftsarbeidet i NHD. Fra NHD ble det opplyst at det enda ville ta noen uker.

12. Godkjenning av samiske termer (AID)

Departementet har over tid fått en rekke innspill om at det tar for lang tid før ny terminologi og nye ord blir godkjent. Dette skaper problemer for oversettere og andre. Departementene vil for eksempel være tilbakeholdne med å legge ut oversatte lover på nettet når de vet at terminologien ikke er godkjent av den riktige instansen.

Fra Sametinget ble det vist til at arbeidet tar tid pga. manglende kapasitet, derfor utnevnes det nå nye termgrupper og forbedrede rutiner for å få sakene raskere frem for Sametinget. Det er også viktig å ta høyde for et nordisk samarbeid på feltet.

13. Oppfølging av handlingsplan for samiske språk (AID)

Departementet orienterte om planene for videre arbeid med Handlingsplanen for samiske språk.

Sametinget er positiv, både til handlingsplanen og prosessen.

Fra departementet ble det orientert om at det skal utarbeides en årlig rapport om status med arbeidet. Departementet vil komme tilbake til gjennomføringen av dette arbeidet

på nyåret gjennom et eget møte på administrativt nivå mellom Sametinget og departementene.

14. Gjennomgang av samelovens språkregler (AID)

Dette er ett av tiltakene i handlingsplanen for samiske språk. Arbeidet med gjennomgang av samelovens språkregler vil skje i samarbeid med aktuelle departementer og i dialog med Sametinget. FAD vil invitere Sametinget og aktuelle fagdepartementer til et første møte om gjennomgangen i januar 2010. Det tas sikte på at en gjennomgang skal være ferdig senest i august 2010.

Sametinget er fornøyd med at denne prosessen settes i gang nå.

15. Eventuelt

Urfolkserklæringen

Sametinget tok opp spørsmålet om forholdet mellom urfolkserklæringen og forhandlingene om en ny klimaavtale. Det ble understreket at det har vært en meget god dialog med Miljøverndepartementet på møtet i København.

Sametinget påpekte imidlertid at man forventer at FNs erklæring om urfolks rettigheter er basis for alle tiltak knyttet til internasjonale og nasjonale prosesser som omhandler klimaendringer, tilpasningsstrategier og avbøtende tiltak som påvirker urfolk direkte. Sametinget opplevde at det har vært uklarhet omkring dette.

Det var enighet om at saken tas opp på møte mellom Sametinget og UD fredag 18. desember.

Budsjettprosedyrer

Sametinget tok videre opp at spørsmålet om budsjettprosedyrer for samiske saker har ligget i Sametinget en tid. Fra Sametinget ble det fremført ønske om at konsultasjoner burde komme i gang om saken, for eksempel i en arbeidsgruppe sammen med Finansdepartementet og FAD, for i første omgang å komme frem til en felles situasjonsforståelse.

Fra statsråden ble det understreket at saken om budsjettprosedyrer er en meget viktig sak. Den var imidlertid ikke meldt inn på forhånd og er såpass omfattende og komplisert at det var vanskelig å behandle den som en sak under eventuelt. Statsråden har imidlertid merket seg at Stortinget har kommet med en merknad til fremdrift i saken. Saken tas eventuelt opp ved neste politisk konsultasjonsmøte.

Møtestruktur og rutiner

Statsråden gav uttrykk for et ønske om at de halvårslige konsultasjonsmøtene i større grad skal være forberedt gjennom et skriftlig forarbeid hvor hver av partene sender inn en fremstilling av sakene som ønskes tatt opp. Det gir mulighet for å være bedre forberedt og lettere komme frem til konkrete resultater. Det er videre ønskelig å skille mellom rene orienteringssaker og saker med behov for konsultasjoner.

Sametinget var enig i at det er behov for en større grad av skriftlighet i forberedelsen av møtene.

Finnmarkstur månedsskiftet januar/februar

Statsråden orienterte til slutt om at hun har planer om en finnmarkstur månedsskiftet januar/februar hvor hun ønsker å besøke bl.a. Sametinget.